

Tiekartta työvoiman toimialoitaisen ja alueellisen saatavuuden varmistamiseksi - liiketoiminta ja hallinto -toimialaryhmä

Aika	Keskiviikko 9.11.2022 klo 10.00 – 11.30
Paikka	Microsoft Teams
Osallistujat	Johanna Alatalo, TEM Jarno Hakanen, JOTPA Kirsi Heinivirta, JOTPA Aleksi Kalenius, OKM Anne Karjalainen, JHL Minna Kilpinen, Mercuria kauppaoppilaitos Liisa Larja, TEM Pirjo Larm, TEM, sihteeri Anna Lavikkala, Kaupan liitto Sirpa Leppäkangas, PAM Eero Löytömäki, PAM Tuomas Meriniemi, Tradenomiliitto Moona Naakka, Kaupan liitto Mika Parkkari, Suomen Ekonomit Juho Peltonen, TEM Mika Periaho, Jyty Elina Pylkkänen, TEM, puheenjohtaja Tapio Rissanen, Pro
Estyneet	Hanna Säntti, TEM

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Elina Pylkkänen avasi kokouksen ja kertoi, että tässä kokouksessa käydään läpi tämän toimialan keskeisimmät ongelmat, tärkeimmät toimenpide-ehdotukset niiden ratkaisemiseksi sekä priorisoidaan ne, joita esitetään ohjausryhmälle tämän 29.11. kokouksessa.

2. Ongelmiin ja toimenpide-ehdotuksiin liittyvä alustus ja keskustelu sen pohjalta

Liisa Larja esitteli TEM-sihteeristön tekemän [yhteenvedon](#).

Tämän toimialaryhmän keskeiset ongelmat ovat:

- Työvoimapula-ammattien kärjessä paljon epätyypillisiä ja matalapalkkaisia työsuhteita: siivoojia, puhelinmyyjiä, lipunmyyjiä, siivoojia, huoltoasemamyymiä, haastattelijoita
 - Ns. sisääntuloammatteja, joihin työllistyminen mahdollista myös ilman pidempää koulutusta. Työvoiman tarjonta suurempi kuin mitä ammattiryhmän työllisyysasteen perusteella voi olettaa, koska sopivia hakijoita myös esim. "ei ammattia" ryhmästä. Ongelmana lienee pääasiassa matala palkka ja epätyypillisten työsuhteiden suuri osuus. Mitä keinoja yritysten palkanmaksukyvyyn & tuottavuuden lisäämiseen?
 - Monissa ammateissa työttömyysaste varsin korkea (siivoojilla jopa 32 %), mutta kysyntä erittäin suurta (edes tämä määrä työttömiä ei laskennallisesti riittäisi). Ratkaistava sekä kohtaanto-ongelma että työvoimapula.
- Aidompia työvoimapula-ammatteja esim. tietokantojen, henkilöstöhallinnon ja hallinnon kehittämisen erityisasiantuntijat; työnvälittäjät; palomiehet ja komisariot
 - Työttömyys vähäistä. Miten lisätä kv-rekryä (esim. HR, ICT)? Miten vauhdittaa siirtymiä ylitarjonta-ammateista? Aloituspaikat (palomiehet, komisariot)?
- Suurimmissa ammateissa kohtaanto-ongelmaa: myyjät ja varastotyöntekijät
 - Toimialaryhmän suurimmat ammatit ovat myyjät ja varastotyöntekijät. Näissä ammattiryhmässä työvoiman kysyntä on vain hieman keskiarvon yläpuolelle (5 ja 6 % vs. 4 % koko aineiston keskiarvo).
 - Samaan aikaan (puhdistettu) työttömyysaste on niin ikään hieman koko aineistoa korkeammalla (9 ja 10 % vs. 8 % koko aineiston keskiarvo). Näin ollen ammateissa ei laskennallisesti näyttäisi olevan merkittävää työvoimapulaa vaan lievää kohtaanto-ongelmaa.
 - Työnantajat raportoivat työvoimapulaa kuitenkin myös kaupan alalla, eli hakemuksia ei saada niin paljon, kuin työttömien työnhakijoiden määrän perusteella voisi olettaa. Verrattuna koko aineistoon, myyjien ja varastotyöntekijöiden tehtävissä epätyypillisten työsuhteiden osuus on varsin korkea (79 ja 82 %) ja palkka matala. Työttömien työkyky ja osaamistaso sen sijaan näyttäisi kohtuullisen hyvältä keskiarvoon nähden.
 - Millä toimenpiteillä edistää työttömien myyjien työllistymistä?
- Ylitarjonta: esim. graafiset ja multimediasuunnittelijat, valokuvaajat sekä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat, valokuvaajat, yleissihteerit
 - Miten edistää siirtymiä korkeamman kysynnän aloille?
 - Sihteereillä paljon työkykyriskejä – ratkaisuja?

Ne toimenpide-ehdotukset, jotka ovat jo toteutuksessa, on karsittu pois. Loput toimenpide-ehdotukset on luokiteltu sen mukaan, mitä data-analyysin pohjalta havaittuja ongelmia ne ratkaisevat:

- Työvoimapula-ammattit
- Kohtaanto-ongelma-ammattit
- Ylitarjonta-ammattit

Toimenpide-ehdotukset on pisteytetty seuraavilla kriteereillä:

- Valmiusaste
- Vaikuttavuus (suhteellinen)
- Vaikuttavuus (henkilömäärä)
- Toteutettavuus

Liisa päivitti yhteenvedoa osallistujien kommenttien pohjalta. Käytiin lisäksi seuraava keskustelu:

- Lisätyön tarjoaminen on tärkeää sekä työnantajalle että työntekijälle, mutta keino puuttuu

- Työvoimapulatilanne on hyvä ajankohta purkaa segregatiota

Ohjausryhmäaineisto kootaan tämän viikon neljän toimialaryhmän kokouksen perusteella.

3. Seuraava kokous

Sovitut kuusi kokousta on nyt pidetty. Ohjausryhmän kokousaineisto lähetetään toimialaryhmien edustajille samaan aikaan kuin ohjausryhmällekin, jotta he voivat vielä briefata ohjausryhmän edustajansa ennen ohjausryhmän kokousta.

4. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti aktiivisesta panoksesta toimialaryhmän työskentelyyn ja päätti kokouksen.